

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546
THE OPINIONS ABOUT STUDENT-CENTERED OF ANIMAL SCIENCE
SUBJECT STUDENT IN RAJAMONGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY
CHANTABURI CAMPUS, ACADAMIC YEAR 2003

โดย

นางสาวปริยาพร อนุรักษ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ร/พ.

ร/474ด

Q546

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2546

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน **51352**.....

วัน,เดือน,ปี-...**9.0.0.**...**2547**.....

b.
i.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบอาชีพทำนา (ร้อยละ 53.2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็น ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านบทบาทครู พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ เป็นผู้ประเมินโดยประเมินผลเป็นระยะๆ ประเมินกระบวนการพฤติกรรม การค้นคว้าหาความรู้และผลงานซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ หรือผลงาน ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรีกษาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ($\bar{X} = 4.16$) และมีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสมผสานระหว่างวิชาในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$) ลำดับสุดท้าย คือ เตรียมคำถามหลักหรือคำถามสำคัญเพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติกับเป็นผู้กระตุ้นใจ โดยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.37$)

ด้านบทบาทของผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ มีความสามารถในการสื่อสารเช่น ฟังพูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่มในห้องเรียนและกับผู้สอน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.46$) และดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน ตื่นเต้นมีชีวิตชีวาและทำทบทวนตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.11$) ลำดับสุดท้าย คือ กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.66$)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.12$) และเน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงานโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆที่ทำให้เกิดผลงาน ($\bar{X} = 4.05$) ลำดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.61$)

ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ

($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่ และอุปกรณ์ประกอบการใช้ ($\bar{X} = 4.25$) และควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้งกับ การใช้สื่อต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา ($\bar{X} = 4.08$) ลำดับสุดท้าย หลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความรู้และความคิดใหม่ๆ ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ($\bar{X} = 3.74$)

ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ ตั้งอยู่พื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชมส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.03$) และเป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียนบ้านและชุมชนกับเน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างทำ คือ เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ($\bar{X} = 3.58$) ซึ่งเป็นผลมาจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆ ด้านของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.98$) ลำดับสุดท้าย คือ เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ($\bar{X} = 3.58$)

นักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอนว่า ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ตัวเองได้มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาอบรม แสวงหาความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มเติมตลอดเวลา รวมทั้งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาจารย์ให้สูงมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ โดยได้รับความอนุเคราะห์และการให้คำแนะนำจาก อาจารย์ ดร.ราตรี ศิริพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำปัญหาพิเศษนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปโดยสมบูรณ์ ผู้ทำปัญหาพิเศษจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา และขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและกำลังใจแก่ผู้จัดทำ คุณประโยชน์อันเกิดจากปัญหาพิเศษนี้ ขอมอบแต่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนครู – อาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนมาจนถึงปัจจุบันนี้

ปรียาพร อนุรักษ์

เมษายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	3
1.4 นิยามศัพท์.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	5
2.2 การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	7
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
3.1 ประชากร.....	20
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	26
4.1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา.....	26
4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	28
4.3 วิจารณ์ผล.....	39
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	43
5.1 สรุป.....	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

5.2 ข้อเสนอแนะ..... 46

 บรรณานุกรม..... 48

 ภาคผนวก..... 51

 ภาคผนวก ก หนังสือราชการ..... 52

 ภาคผนวก ข แบบสอบถาม..... 53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา.....	26
2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านบทบาท ของครู.....	29
3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านบทบาท ของผู้เรียน.....	32
4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน.....	34
5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการใช้ วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน.....	35
6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการวัดผล และประเมินผล.....	37

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	11
2 ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบันของสังคมไทย กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบขึ้นในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ วัฒนธรรม เป้าหมายของการจัดการศึกษายุคใหม่จะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมและมุ่งสร้าง “คน” หรือ “ผู้เรียน” ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะพึง-ประสงค์ มีศักยภาพและสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมนำพาชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นจากวิกฤต-การณ์ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข์, 2542 : 4) ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตราที่ 6 ที่กำหนดไว้ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่กำหนดให้มีการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 :8-22)

จากหลักการดังกล่าวในการสอนผู้สอนต้องยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดและมีการผสมผสานเนื้อหาสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน โดยการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ ฝึกให้มินิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ (ประเวศ ระบุว่า, 2543 : 3-5) เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุหลักการและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ “เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย” ดังนั้นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวก็คือ ต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง ซึ่งก็หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดการประเมินผล ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัด ความสนใจและความต้องการ ตัวครูมีบทบาทกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะให้ได้การค้นพบคำตอบ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ฝึกที่จะประเมินผล ปรับปรุงตนเองยอมรับผู้อื่น สร้างค่านิยมของความเป็นพลเมืองดีของชุมชน ของประเทศและของโลก ตัวผู้เรียนมีบทบาทหน้าที่ที่จะร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ ได้คิดปฏิบัติเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความถนัด ความสนใจ แต่ละคนรวมทั้งประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน จากตัวผู้เรียนเอง โดยที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกัน (ลัดดา ศิลาน้อย, 2544 : 22-23)

หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงและเงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ผู้เรียนมีอิสรภาพ ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ทั้งจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม ได้รับการฝึกให้มีศักยภาพในการสร้างรูปแบบการคิด ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ , 2545 : 18-22)

อศวิน กิ่งแก้ว (2540: 3-5) ได้กล่าวว่า คณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี เป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ เป็นระยะเวลา 7 ปีมาแล้ว โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ ปีพุทธศักราช 2540 ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี และหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) โดยที่ผ่านมานั้นคณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ได้ยึดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นสำคัญ ผู้สอนเปรียบเสมือนผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ อำนาจทั้งสิ้นจะตกอยู่กับผู้สอนแต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้เรียนมีหน้าที่ฟังและรับคำสั่งจากผู้สอนเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ผู้สอนทุกระดับต้องจัดแนวทางการเรียนรู้ด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้ให้เกิดผลตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ผู้สอนทุกระดับต้องจัดแนวทางการเรียนรู้ด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจะต้องใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการที่จะสร้างพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สังคมยุคปัจจุบันต้องการ ซึ่งจากการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการคิดค้น สร้างและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อื่นได้ นั่นก็คือ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้ลงมือกระทำมากที่สุด

และด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ทำการวิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งเป็นการพัฒนาผู้เรียนหรือนักศึกษาให้เป็นผู้ที่สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคณบดีของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ในการทำวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ใน 5 ด้าน โดยศึกษาประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ 1.) ด้านบทบาทครูผู้สอน 2.) ด้านบทบาทของผู้เรียน 3.) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4.) ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน 5.) ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งในการทำการวิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษากับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 (ปวส.1) จำนวน 52 คน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) จำนวน 63 คน นักศึกษาปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 82 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 249 คน

1.4 นิยามศัพท์

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกมาของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546

“นักการศึกษา” หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546

“สถาบันการศึกษา” หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ตำบลพลวง กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

“การจัดการเรียนการสอน” หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูจัดทำเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์จากการเรียนรู้

“ผู้เรียนเป็นสำคัญ” หมายถึง แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยการใช้กระบวนการคิด และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเรียน โดยครูมีบทบาทเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน

“การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดไว้ให้มากที่สุด ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสภาพแวดล้อม ฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มและกระบวนการทำงานที่สำคัญ สร้างความรู้ด้วยตนเองและสรุปความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี
2. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีทักษะประสบการณ์ ตลอดจนคุณลักษณะอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.1 ความหมายของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.2 หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน
 - 2.3 ลักษณะ รูปแบบ และขั้นตอนของกระบวนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.4 ข้อดีและข้อเสียของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บังคับใช้วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติ มีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด 78 มาตรา 9 บทเฉพาะกาล โดยเฉพาะหมวด 4 ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องแนวการจัดการศึกษา ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2542 : 1)

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

สาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลักสาระและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เปิดกว้างให้แนวทาง การมีส่วนร่วมสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามหมวดนี้ เริ่มตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 มีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 21-29) คือ

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 สาระการเรียนรู้ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสำคัญของตนเองและสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมือง และการปกครอง ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการบำรุงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่

มาตรา 25 บทบาทของรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

มาตรา 27 และ 28 การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หลักสูตรมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรทั้งทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพิ่มการพัฒนาวิชาการและวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง การค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าของการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ นั่นคือการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี (2543 : 80) ได้กล่าวไว้ว่า “หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ก็คือ การปฏิรูปจาการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด” ในการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นเป็นการดำเนินการ ตามแนวทางการจัดการศึกษาในหมวดที่ 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 22 ที่ต้องยึดหลักว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2.2 การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมีการเรียกชื่อต่างกันไปตามลักษณะ เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้

เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นแกน การสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งก็มีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

โกวิท เขมมณี (2542 : 22) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยจาก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น มีใจจดจ่อผูกพัน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ (สปร.) (2535 : 123-124)สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ไว้ 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน และด้านผู้จัดกระบวนการการเรียนรู้

ความหมายด้านผู้เรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถค้นพบความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองโดยใช้วิธีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้

ความหมายด้านผู้จัดกระบวนการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ใด ๆ ที่ผู้จัดต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเคารพในศักดิ์ศรี สิทธิหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบและที่สำคัญที่สุดคือ “ต้องเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ”

ในเอกสาร หัวใจปฏิรูปการศึกษา ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543 : 36) ได้ประมวลความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของผู้รู้และนักการศึกษาไว้ดังนี้

พรรณี ชูทัย (2536 : 167-168) ได้สรุปความคิดเห็นของ German เกี่ยวกับการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแยกออกได้ 3 แบบ ซึ่งอาจนำไปสอนได้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. Inductive เป็นกระบวนการสรุปสิ่งที่เห็นว่าเป็นจริงสำหรับคนหนึ่งว่าเป็นจริงสำหรับคนทั่วไป หรืออะไรที่เป็นจริงในเวลาหนึ่ง ก็จะเป็นจริงในสถานการณ์ที่คล้ายกันตลอดเวลา
2. Experiential เป็นการสรุปกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกตข้อเท็จจริง หรือประสบการณ์ที่ติดต่อกันไปเรื่อยๆ มีลักษณะลองผิดลองถูก
3. Dialectical เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้เหตุผล โดยทั่วไปจะใช้วิธี ถาม – ตอบ เพื่อที่จะพิจารณาตัดสินความเที่ยงตรงของสิ่งนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2537 : 57-59)ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือการจัดโดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

วิชาดา สินประจักษ์ผล (2540 : 41)กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสรุปได้ว่า วิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นความสำคัญของบทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่มีบทบาทต่อการเรียนรู้และวิธีการเรียนของผู้เรียนน้อย

นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงศ์ (2541 : 38)กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นมาเอง และมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

สุกัญญา รัตนวราภรณ์ (2538 : 43-45)ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้สอนต้องเป็นผู้แนะนำและดูแลให้เกิดความเรียบร้อย

วรภัทร์ ภูเจริญ (2543 : 38-40) กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในมุมมองของนักประกันคุณภาพ คือ การตามใจลูกคำพิงพอใจลูกคำ คือ สังคมประเทศชาติต้องการคนมีภูมิปัญญา และสติ ผู้เรียนคือสินค้าที่จะต้องผลิดออกไปให้ประเทศชาติพึงพอใจ ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนมีภูมิปัญญา และสติ ผู้สอนจะต้องไม่ “ยึดเยียด” หรือ “สาควิชา” ให้ผู้เรียนทั้งห้องโดยไม่สนใจว่าผู้เรียนมีความแตกต่างกันจะต้องสอน โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน จะต้องคอยประเมินตรวจสอบความคืบหน้าหรือพฤติกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการสอนต้องปรับเปลี่ยนแผนการสอนย่อย ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน การเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในมุมมองของผู้สอน ผู้เป็นนักปฏิบัติการสอน ให้ความหมายว่า คือ การเรียนการสอนที่ผู้สอนคือ “ดาวยั่ว” ยั่วให้เด็กสนใจ รักที่จะเรียน เด็กมักจะจำในสิ่งที่ตนเองสนใจ ผู้สอนต้องช่วยยั่วให้เด็กสนใจ ในสิ่งที่ต้องเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ในสิ่งที่เขาสนใจ คำนี้ถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน สมองของผู้เรียนรับได้ไม่เท่ากัน

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ดังนี้

Bigg,E. (1989 : 103 อ้างโดยหน่วยนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2540 : 216-240) ได้แยกชนิดของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. Fortuitous การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มักเริ่มต้นโดยเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้สอนไม่ชี้แนะเลยไม่ว่ากรณีใด มักจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กค้นพบโดยบังเอิญ
2. Free and exploratory การสอนชนิดนี้ ผู้สอนจะเตรียมอุปกรณ์ที่กำหนดให้แทน
3. Guide discovery การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ครูจะเตรียมคำถามเริ่มต้นบางครั้ง และอาจจะต้องมีอุปกรณ์ด้วย
4. Directed discovery การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ผู้สอนจะชี้แนวทางให้โดยตลอด ด้วยการใช้คำถาม
5. Programed discovery การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ มีลักษณะการเรียนการสอนแบบโปรแกรม ประกอบด้วยบัตรงาน (work cards)

Dececco, P. (1987 : 232 อ้างโดย ชีระ รุญเจริญ , 2534 : 145) ได้กล่าวว่า เป็นผู้ให้ค่านิยมของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า หมายถึง การที่ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการสอน โดยได้รับการแนะแนวทางจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย หรือไม่ได้รับจากผู้สอนเลย โดยนัยนี้การสอนแบบ discovery แยกได้เป็น 2 แบบ คือ guided discovery กับ unguided discovery Cooney, David และ Henderson (2538 : 112-113) ได้อ้างถึง Bruner ซึ่งให้ความหมายของคำว่า การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (discovery) ไว้ว่า เป็นขบวนการ หรือวิธีแก้ปัญหาการฝึกการตั้งและการทดสอบสมมุติฐานการเรียนรู้ จะเป็นการสอนซึ่งให้เด็กได้พบกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เด็กไม่คุ้นเคย แล้วให้เด็กค้นหาวิธีการ หรือแก้ปัญหาหนึ่ง

เมื่อประมวลแนวคิดของผู้รู้ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้วางแผนรับผิดชอบในการเรียน ได้ลงมือปฏิบัติค้นพบคำตอบและความรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้ข้อเสนอแนะ ผู้สอนต้องเป็นผู้กระตุ้นช่วยเหลือ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจรักที่จะเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจริง หรือความแตกต่างของแต่ละบุคคลจนนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2.2 องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นอกจากขนาดของกลุ่มจะส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ผู้สอนยังให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบการเรียนการสอนของผู้เรียนมี 3 ประการต่อไปนี้ด้วย เพราะจะช่วยทำให้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังที่พึงประสงค์

องค์ประกอบการเรียนรู้	
1. ประสบการณ์ (Experience)	ผู้สอนให้เด็กนำประสบการณ์เดิมของตนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้
2. เข้าใจ และ เกิดความคิดรวบยอด (Understanding and Conceptualization)	ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด และอาจจะเกิดขึ้นโดยผู้เรียนเป็นฝ่ายริเริ่มแล้วผู้สอนช่วยเติมแต่งให้สมบูรณ์ หรือผู้สอนเป็นผู้นำทางแล้วผู้เรียนเป็นผู้สานต่อจนความคิดนั้นสมบูรณ์เกิดเป็นความคิดรวบยอด
3. การทดลอง หรือ ประยุกต์แนวคิด (Experiment or Application)	ผู้เรียนนำเอาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะหรือสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้เรียนเอง

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 3 ประการข้างต้นนี้ ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ได้ทั้งในพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ทั้งนี้โดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

2.2.3 ลักษณะ รูปแบบและขั้นตอนของกระบวนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ลักษณะการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โสภณ บำรุงสงฆ์ และสมหวัง ไตรตันวงศ์ (2532 : 25-27) ได้สรุปความคิดเห็นของ Traften เกี่ยวกับลักษณะการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้คิดหาคำตอบด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนได้ใช้ความพยายามคิดหาคำตอบได้หลายๆ วิธี โดยอาศัยความรู้และความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่มีอยู่เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ใช้ความคิด สังเกตความสัมพันธ์ และทดลองหลายๆ อย่างจนพบคำตอบ
4. ผู้เรียนจะเกิดความอยากรู้ อยากเห็น อยากลงมือกระทำ เป็นเพราะปัญหาช่วยและท้าทาย
5. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้พบกฎเกณฑ์ และกระบวนการคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง และจะมีความเข้าใจคณิตศาสตร์ที่ได้เรียนคณิตศาสตร์อย่างลึกซึ้ง
6. เมื่อผู้เรียนได้พบหลักทางคณิตศาสตร์ของตนเองก็ย่อมจะสามารถนำเอาความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในเรื่องอื่นๆ ได้ดี
7. การสอนโดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก
8. ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือกระทำจริงๆ เป็นการสร้างความเข้าใจให้แก่เด็ก
9. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ค้นพบความคิดใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความพอใจ ความมั่นใจในการเรียน มีความอยากเรียนต่อไป
10. ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำให้แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

CIPPA Model : รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความสนใจและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ คือ CIPPA Model ซึ่งมีรายละเอียดของรูปแบบดังนี้ (ทิสนา แจมมณี , 2539 : 1-2)

1. CONSTRUCT คือ การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้า หาข้อมูล ทำความเข้าใจ ทดวิเคราะห์ แปลความ ตีความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นข้อความรู้
2. INTERACTION คือ การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยน และเรียนรู้ข้อมูล ความคิดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
3. PARTICIPATION คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ ปัญญา และสังคม
4. PROCESS AND PRODUCT คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการ และมีผลงานจากการเรียนรู้
5. APPLICATION คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์หรือใช้ในชีวิตประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CIPPA Model นอกจากจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัด หรือเป็นเครื่องตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ว่า กิจกรรมนั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือไม่ โดยนำเอากิจกรรมในแผนการสอนมาตรวจสอบตามหลัก CIPPA

ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นนำ	สร้าง/กระตุ้นความสนใจ หรือเตรียมความพร้อมในการเรียน
ขั้นกิจกรรม	จัดกิจกรรมตามหลักการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) มีปฏิสัมพันธ์ ช่วยกันเรียนรู้ (Interaction) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Tarticipation) เรียนรู้กระบวนการ/ผลงานและความรู้ (Process/Product) นำความรู้ไปใช้ (Application)
ขั้นวิเคราะห์	อภิปรายผลจากกิจกรรม วิเคราะห์ อภิปรายผลงานและข้อความรู้ที่สรุป ได้จากกิจกรรม (Product) วิเคราะห์ อภิปรายผล กระบวนการเรียนรู้ (Process)
ขั้นสรุป/ประเมินผล	สรุป/ประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ภาพที่ 2 ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการเรียนการสอนนั้น ข้อสงสัยที่มักเกิดขึ้นเสมอๆ คือ ลักษณะอย่างไรถึงจะเรียกได้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง เรื่องนี้ ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอน (พ.ศ.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอคำตอบ โดยพัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้น ได้ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน 9 ข้อ และตัวบ่งชี้ของผู้สอน 10 ข้อ เป็นตัวกำหนดว่าเมื่อใดก็ตามที่มีตัวบ่งชี้เหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อนั้นได้เกิดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ซึ่งมีสาระที่น่าสนใจดังต่อไปนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2541 : 3-10)

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดง

ออกอย่างชัดเจน

5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วม

ด้วยช่วยกัน

6. ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ถนัด และความสนใจของตนเอง

อย่างมีความสุข

8. ผู้เรียนฝึกฝนตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หา

ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

การเรียนรู้

3. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิด

อย่างสร้างสรรค์

5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้

8. ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง

9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย

10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้เมื่อบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ 5 ทฤษฎีของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) เข้าด้วยกัน คณะกรรมการสามารถจำแนกตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ 58 ข้อ และตัวบ่งชี้ของผู้สอน ได้ 52 ข้อ ตัวบ่งชี้เหล่านี้ คือ พฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังหรืออาจเกิดขึ้นเฉพาะแต่เพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนก็ได้

นอกจากรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เสนอไว้แล้ว การเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังมีอีกหลายรูปแบบและหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งจะนำเสนอไว้เฉพาะชื่อเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจให้อ่องแท้ครบถ้วนสืบไปดังนี้
ApeI, V and ComoZZi, F. (1987 : 234 อ้างโดย กรมวิชาการ, 2539 : 98-139)

เกมส์การศึกษา	(Educational game)
สถานการณ์จำลอง	(Simulation)
กรณีตัวอย่าง	(Case Study)
บทบาทสมมุติ	(Role - play)
แก้สถานการณ์	(Situation)
โปรแกรมสำเร็จรูป	(Programme Instruction)
ศูนย์การเรียนรู้	(Learning Center)
ชุดการสอน	(Instructional Package)
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	(Computer Assisted)
โครงการ	(Project)
การทดลอง	(Experiementary)
การถามตอบ	(Question - Answer)
อภิปรายกลุ่มย่อย	(Small Group Discuss)
การแก้ปัญหา	(Problem - Solving)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสืบสวนสอบสวน	(Inquiry)
กลุ่มสืบค้นความรู้	(Group Investigation)
กลุ่มสัมพันธ์	(Group Process)
การเรียนรู้แบบร่วมมือ	(Cooperative Learning)
ความคิดรวบยอด	(Concept Attainment)
อริยสัจ 4	(4 Noble Truth Method)
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	(Self Directed Learning)
ทัศนศึกษานอกสถานที่	(Field Trip)
การเรียนรู้จากห้องสมุด	(Library Study)
พัฒนากระบวนการคิด	(Inductive Thinking)
ปทัสฐานของกลุ่ม	(Norminal Group)
งานวิเคราะห์ภาคสนาม	(Force field Analysis)
ศิลปะสร้างสรรค์	(Creative Arts)
วิเคราะห์แหล่งข้อมูล	(Resources Identification)
การนำเสนอโดยวีดีโอ	(VDO Presentation)

นอกจากรูปแบบและวิธีการทั้งหลายที่ได้กล่าวมานี้ ยังมีวิธีการที่สำคัญอีกวิธีหนึ่ง สำหรับการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แก่วิธีการที่เรียกว่า STORYLINE METHOD อันเป็นทั้งวิธีบูรณาการหลักสูตรและวิธีบูรณาการเรียนการสอน

ลักษณะตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนและพฤติกรรมการสอนของครูมีลักษณะต่อเนื่องผสมกลมกลืนกัน ตัวบ่งชี้หลายข้ออาจเกิดขึ้นได้ทั้งก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2541 : 3-10)

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรากฐานการพัฒนาที่เด่นชัด ยาวนานจากอดีตถึงปัจจุบัน จากปรัชญาการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เรียนในฐานะ “มนุษย์” ผู้มีศักยภาพที่สามารถจะพัฒนาให้องงามเต็มที่ได้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัด ครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ความรู้สึกรู้จักคิด และทักษะทางด้านต่าง ๆ จนถึงทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษา ค้นคว้า การปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ทุกสิ่งนำไปสู่บทบาทของครูผู้รับผิดชอบโดยตรงในการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุผล หลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏ จึงเป็นผลของการพัฒนาความถนัดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาพในทางปฏิบัติอันจะเป็นฐานให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ โดยนำไปเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2542 : 28-30)

ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น จะมุ่งให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นอาจใช้วิธีสอนได้หลายวิธี ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การเรียนแบบค้นพบ การเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนแบบสร้างแผนผังความคิด การตั้งคำถาม การใช้แหล่งความรู้ในชุมชน การใช้เกม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ละคร บทบาทสมมติ การเรียนแบบมีส่วนร่วม การสอนแบบบูรณาการ เป็นต้น โดยมีขั้นตอนที่คณะผู้วิจัยได้สรุปรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 ประเมินผล

2.2.4 ข้อดีและข้อเสียของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อดีของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Bruner, F.B. and Snygg, V.(1989 : 221 อ้างโดย พรรณี ชูทัย 2540 : 167) ได้สรุปความคิดเห็นส่วนดีไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้คนมีพัฒนาการทางด้านความคิด
2. การเรียนชนิดที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation)
3. การเรียนชนิดนี้สอนให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหา โดยใช้การสอนแบบสืบสวนสอบสวน ซึ่งสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ไป
4. การเรียนชนิดนี้ช่วยให้จำสิ่งที่เรียนได้นาน เพราะผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้วิธีที่จะหาข้อมูล และรวบรวมข้อมูลต่างๆ เอง
5. เป็นช่องทางนำไปสู่ความคิดเชิงหยั่งรู้ ซึ่งความเข้าใจจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความศรัทธาในตนเอง และความพอใจในความสามารถของตนเอง ความคิดกลุ่มนี้เห็นว่าการเรียนที่ใช้ตำราการบรรยาย หรือบทเรียนแบบโปรแกรม ทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ต้องพึ่งคนอื่น ทำให้ความพยายามที่จะคิดแก้ปัญหาหรือแสวงหาคำตอบลดลง
6. ทำให้เกิดการเห็นแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เด็กสนุกที่จะมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน

8. เด็กได้รับแรงจูงใจสูง สามารถทำคะแนนได้สูง ไม่ว่าจะ เป็นแบบทดสอบชนิดใด

Willoughby, V. (1995 : 299 อ้างโดย พรรณี ชูทัย 2540 : 185) กล่าวว่า การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลดี 4 ประการ คือ

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีกว่า โดยวิธีการแสดงว่าความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องมีเหตุผลมากจนกระทั่งผู้เรียน สามารถเรียนด้วยตนเองหรือด้วยความช่วยเหลือเล็กน้อย
2. ช่วยให้ผู้เรียนจำกฎเกณฑ์ได้ดีกว่าที่จะบอกผู้เรียนเฉยๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นจริง ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบและเข้าใจกฎเกณฑ์นั้นด้วยตนเอง
3. ช่วยให้แต่ละคนได้เรียนด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้วยตน โดยอิสระจากผู้สอน
4. ช่วยให้ผู้สอนได้ใกล้ชิดผู้เรียนในชั้น เพื่อที่จะได้ทราบว่า ผู้เรียนเข้าใจและติดตามงานหรือไม่ หรือเพียงแต่เฉยๆ เพราะไม่เข้าใจความหมายของผู้สอน

ข้อเสียของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุมิตร คุณากร (2538 : 125) ได้สรุปข้อเสียของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. การสอนแบบนี้ต้องใช้เวลามาก ซึ่งบางครั้งอาจไม่คุ้มกับผลที่ได้รับ
2. เมื่อผู้เรียนเรียนซ้ำคิดปกติ หรือด้วยทางสภาพแวดล้อมรวมอยู่ในกลุ่มหรือในชั้นเรียน มักจะทำให้เกิดปัญหาในการสอน
3. การสอนต้องรับภาระหนัก และต้องสามารถในการนำกลุ่มผู้เรียนให้มีการอภิปรายกันอย่างทั่วถึง โดยไม่ให้ความคิดของผู้เรียนบางคนครอบงำความคิดเห็นของส่วนรวม

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปข้อดีและข้อเสียของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

ข้อดี

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาได้หลายๆ วิธี ตามความสามารถของแต่ละบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีศรัทธาในตนเอง และมีความพอใจในความสามารถของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำวิธีการแก้ปัญหาแบบต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ไปได้
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำสิ่งที่ค้นพบได้นาน และสามารถเข้าใจได้ชัดเจนแจ่มแจ้ง
5. ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และความคิด
6. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน และก่อให้เกิดแรงจูงใจสูง ในการที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ

ข้อเสีย

1. เป็นการสอนที่ใช้เวลามาก ซึ่งบางครั้งอาจไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป
2. ไม่เหมาะที่ใช้สอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ ควรใช้สอนเด็กในชั้น ประมาณ 20-30 คน
3. ผู้เรียนมีความสามารถต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจะเกิดความสับสนและมีความยุ่งยากใจในการเรียน
4. ผู้สอนต้องรับภาระหนักในการที่จะให้ผู้เรียนในชั้นทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายและต้องพยายามไม่ให้ความคิดเห็นของผู้เรียนบางคนครอบงำความคิดเห็นของส่วนรวม
5. ใช้ไม่ได้กับทุกบทเรียนและทุกสถานการณ์

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระดับอุดมศึกษา มีงานวิจัยค่อนข้างน้อยที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องใกล้เคียงพบว่า มีงานวิจัยดังต่อไปนี้

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 (2541 : 83-85) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 301 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 10 ด้าน คือ การเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ด้านส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน ด้านการใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ด้านการฝึกฝน กิริยามารยาท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ลัดดา ศิลาน้อย และคณะ (2544 : 23-25) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในวิชาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 83 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา โดยใช้ขั้นตอนของการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดนี้ชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหลักการที่สำคัญคือ ทุกคนมีความสามารถโอกาสเท่าเทียมกันเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายและความสำเร็จของกลุ่ม โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ลงปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อได้มาซึ่งความรู้วิธีการประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามจุดประสงค์การสอนแต่ละครั้ง ภายในขั้นนำเสนอนี้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายอยู่ในขั้นนำเสนอ ขั้นสรุป 2. ขั้นศึกษากลุ่มย่อย เป็นการพัฒนาทักษะโดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เป็นสื่อกลางเพื่อช่วยเหลือกันในกลุ่มในการเรียนรู้ 3. ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินความรู้ความเข้าใจจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การสัมภาษณ์ ผลงานของนักศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2. นักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้วิชาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะในการนำเทคนิควิธีการจากการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา เขียนเป็นแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ถูกต้องและสามารถนำไปฝึกในวิชาประสบการณ์วิชาชีพได้

สมพร จีรุ่งเรืองกลกิจ (2544 : 38-40) วิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 2 กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้สอนได้กำหนดวัตถุประสงค์ การตั้งคำถาม จัดเตรียมเอกสารอ้างอิงและให้ผู้เรียนได้เตรียมความรู้ก่อนเข้าห้องเรียน แล้วนำมาเสนออภิปรายในชั้นเรียน โดยเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการได้ฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำกลุ่มจริงในองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอนแบบการใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในส่วนภาคทฤษฎีพบว่า ข้อบ่งชี้ของพฤติกรรมของผู้เรียนและผู้สอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ผู้เรียน

ประเมินว่า การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นวิธีที่เหมาะสมในการประเมินผล สำหรับภาคปฏิบัติพบว่าข้อบ่งชี้ของพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติจริงพบว่า ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติในสถานการณ์จริงและมีความสุขในการเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สามารถช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้เกิดขึ้น และสามารถช่วยให้เกิดพฤติกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้เรียนนำความรู้มาปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริงและมีความสุขในการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด 249 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

-นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน
-นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน
-นักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี	ทุกชั้นปี จำนวน 82 คน
-นักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง)	ทุกชั้นปี จำนวน 52 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close form) คือ แบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้ผู้ตอบ
- แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open form) คือ แบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้

แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นและขอบเขตของแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือในลักษณะแบบสอบถามจากตำรา หนังสือเกี่ยวกับการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นตอนเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแบบปลายปิด (Close form)

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านบทบาทของครู 2) ด้านบทบาทของผู้เรียน 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือสื่อการสอน และ 5) ด้านการวัดผลและการประเมินผล

ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนระดับความคิดเห็นดังนี้

- ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

3.2.3 วิธีการดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ปีที่ 2 และปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 249 คน โดยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนให้เวลากับนักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยได้ดำเนินการภายในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 4 มีนาคม 2547 แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมด 227 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.16 ข้อมูลที่ได้ไม่ครบถ้วนเนื่องจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีสุดท้ายได้สำเร็จการศึกษาไปจำนวนทั้งสิ้น 22 คน ก่อนหน้าที่ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้แต่ละฉบับมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลที่ได้ในตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาหาค่าร้อยละโดยใช้ค่าสถิติดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 70)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\sum X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ $X =$ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ
 $N =$ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. นำข้อมูลที่ได้ในตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับครูเกษตรในอุดมคติของนักศึกษาในด้านต่างๆ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของการประเมิน ของการประเมินค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การหาค่าเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อโดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2525 : 33)

$$\text{ค่าเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

กำหนดให้ $\bar{X} =$ คะแนนเฉลี่ย
 $N =$ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 $X =$ จำนวนคะแนนที่กำหนดประเมินค่าเป็น 5,4,3,2,1
 $f =$ ความถี่

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
 ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

การหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2525: 58)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - \sum (X)^2}{n^2}}$$

กำหนดให้ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X = คะแนนที่กำหนดประเมินค่าเป็น 5,4,3,2,1
 n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ผลการวิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สถานภาพของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ด้านต่างๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา ศาสนา อาชีพของผู้ปกครอง แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

รายการ	จำนวน(คน) N = 227	ร้อยละ(%)
เพศ		
ชาย	113	49.8
หญิง	114	50.2
อายุ		
18 – 20 ปี	145	63.9
21 – 23 ปี	77	33.9
24 ปีขึ้นไป	5	2.2
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา		
ปวส. 1	52	22.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(%)
N = 227		
ปวส. 2	63	27.8
ปริญญาตรี 4 ปี	59	26.0
ปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง)	53	23.3
คะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมา		
ต่ำกว่า 2.00	-	-
ระหว่าง 2.00–2.50	23	10.1
ระหว่าง 2.50–3.00	94	41.4
สูงกว่า 3.00	110	48.5
ศาสนา		
พุทธ	210	92.5
คริสต์	2	0.9
อิสลาม	15	6.6
อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ	16	7.0
รัฐวิสาหกิจ	2	0.9
ประมง	5	2.2
ทำไร่	16	7.0
รับจ้าง	16	7.0
ธุรกิจส่วนตัว	13	5.7
ค้าขาย	4	1.9
ทำสวน	32	14.1
ทำนา	123	54.2

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี-
ราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย
มีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนเพศหญิง (ร้อยละ 48.9 และ ร้อยละ 49.4 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุระหว่าง 18 – 20 ปี (ร้อยละ 62.8) รองลงมาเป็นอายุระหว่าง 21 – 23 ปี (ร้อยละ 33.3) และอายุ 24 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2.2) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ส่วนใหญ่เป็นระดับชั้น ปวส. 2 (ร้อยละ 27.3) รองลงมาเป็นระดับชั้นปริญญาตรี 4 ปี (ร้อยละ 25.5) ระดับชั้นปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) (ร้อยละ 22.9) และระดับชั้นปวส. 1 (ร้อยละ 22.5) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 เป็นจำนวนเกินครึ่ง (ร้อยละ 50.7) รองลงมาสูงกว่า 3.00 (ร้อยละ 47.7) ระหว่าง 2.50 – 3.00 (ร้อยละ 40.7) และระหว่าง 2.00 - 2.50 (ร้อยละ 10) นักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 90.9) รองลงมาเป็นศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 15) และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 2) ผู้ปกครองเกินครึ่งประกอบอาชีพทำนา (ร้อยละ 53.2) รองลงมาเป็นทำสวน (ร้อยละ 13.9) รับราชการ (ร้อยละ 6.9) ทำไร่ (ร้อยละ 6.9) รับจ้าง (ร้อยละ 6.9) ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 5.6) ประมง (ร้อยละ 2.2) ค้าขาย (ร้อยละ 1.7) และรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 0.9)

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาในด้านต่างๆ คือ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน
ด้านบทบาทครู

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับความ คิดเห็น
1. วางแผนร่วมกับผู้เรียนในเรื่องจุด- ประสงค์ รูปแบบกิจกรรม	3.88	0.78	มาก	12
2. ให้ผู้เรียนสะท้อนผลหรือความคิด ในการเรียนรู้	3.74	0.76	มาก	14
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและให้ เวลาในการคิดอย่างสม่ำเสมอ	4.07	0.85	มาก	4
4. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่าง ผู้สอนกับผู้สอน	4.06	2.83	มาก	5
5. เป็นผู้จัดบรรยากาศในการเรียนเพื่อ ให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.90	0.88	มาก	11
6. กระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	3.91	0.85	มาก	10
7. ควรมีการส่งเสริมการคิดโดยวิธีการ ที่หลากหลาย	3.84	0.83	มาก	13
8. มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสม ผสานระหว่างวิชาในหลักสูตร	4.15	3.42	มาก	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับความ คิดเห็น
9. เตรียมคำถามหลักหรือคำถามสำคัญ เพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และลง มือปฏิบัติ	3.37	0.93	ปานกลาง	17
10. เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรัชญาเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้	4.16	1.49	มาก	2
11. เป็นผู้นำเสนอ เช่น นำเสนอ ประเด็นปัญหาเหตุการณ์ในเรื่อง ที่จะสอน	3.96	0.83	มาก	8
12. เป็นผู้สังเกต โดยสังเกตผู้เรียน ขณะที่ตอบคำถาม ทำกิจกรรม รวมทั้งพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของ ผู้เรียน	3.50	1.06	มาก	16
13. เป็นผู้กระตุ้นสนใจ โดยกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วน ร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง	3.37	0.88	มาก	17
14. เป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียน แสดงพฤติกรรมที่ต้องการ	3.92	0.74	มาก	9
15. เป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุน ให้ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่ กำหนด	3.97	0.75	มาก	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความคิดเห็น
16. เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการมากกว่าเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระ	4.03	0.71	มาก	6
17. เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะวิพากษ์วิจารณ์ ข้อดีข้อด้อย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมการเรียน	3.67	0.84	มาก	15
18. เป็นผู้ประเมิน โดยประเมินผลเป็นระยะๆ ประเมินกระบวนการพฤติกรรม การค้นคว้าหาความรู้และผลงานซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ หรือผลงาน	4.40	4.79	มาก	1

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ในด้านบทบาทครู พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ เป็นผู้ประเมินโดยประเมินผลเป็นระยะๆ ประเมินกระบวนการพฤติกรรม การค้นคว้าหาความรู้และผลงานซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ หรือผลงาน ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรัชญาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ($\bar{X} = 4.16$) มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสมผสานระหว่างวิชาในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและให้เวลาในการคิดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.07$) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.06$) เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการมากกว่าเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.03$) เป็นผู้ชี้แนะ คอยชี้แนะ สนับสนุนให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.97$) เป็นผู้แนะนำ เช่น นำเสนอประเด็นปัญหาเหตุการณ์ในเรื่องที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอน ($\bar{X} = 3.96$) และเป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.92$) ลำดับสุดท้าย คือ เตรียมคำถามหลักหรือคำถามสำคัญเพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติกับเป็นผู้กระตุ้นใจ โดยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.37$)

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน ด้านบทบาทของผู้เรียน

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความ
1. มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการคิด ในทุกๆสถานการณ์ที่กำหนดให้ อย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง	4.03	0.82	มาก	4
2. ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเอง ทุกเรื่องตามจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้	3.68	1.42	มาก	9
3. ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อการเรียน เป็นไปอย่างสนุกสนาน ตื่นเต้นมีชีวิตชีวาและทำทหายตลอดเวลา	4.11	3.43	มาก	3
4. เรียนทั้งในห้องเรียนและในสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม	4.00	0.82	มาก	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับความ คิดเห็น
	5. กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง	3.66	0.84	มาก
6. ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน	4.14	3.46	มาก	2
7. ตอบคำถามสำคัญ หรือคำถามหลัก ที่กำหนดจากประสบการณ์ของตนเอง หรือประสบการณ์ในชีวิตจริง	3.76	3.46	มาก	
8. มีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์	3.87	0.82	มาก	6
9. มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟังพูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่มในห้องเรียนและกับผู้สอน	4.20	2.84	มาก	1
10. สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.20	2.28	มาก	1

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ในด้านบทบาทของผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ มีความสามารถในการสื่อสารเช่น ฟังพูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่มในห้องเรียนและกับผู้สอน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.46$) ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน ตื่นเต้นมีชีวิตชีวาและทำทายตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.11$) มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการคิด ในทุกๆ สถานการณ์ที่กำหนด ให้อย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.03$) และเรียนทั้งในห้องเรียนและในสถานการณ์ชีวิตจริง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ($\bar{X} = 4.00$) ลำดับสุดท้าย คือ กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความ ความคิดเห็น
1. ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์	3.99	0.85	มาก	4
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.23	3.84	มาก	1
3. ครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	3.61	0.91	มาก	5
4. เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงานโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆที่ทำให้เกิดผลงาน	4.05	2.80	มาก	3
5. เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.12	0.77	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.12$) เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงานโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆที่ทำให้เกิดผลงาน ($\bar{X} = 4.05$) และควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ($\bar{X} = 3.99$) ลำดับสุดท้ายคือ ครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.61$)

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน ด้านการ ใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความ ความคิดเห็น
	1. ควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้ง	4.08	0.80	มาก
2. เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่ และอุปกรณ์ประกอบการใช้	4.25	3.41	มาก	2
3. ก่อนใช้สื่อควรชี้แจงความสำคัญของสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน	3.89	0.89	มาก	4
4. การใช้สื่อต้องใช้เวลาให้เหมาะสมกับเวลา	4.08	0.78	มาก	3
5. การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ	4.45	5.43	มาก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับความคิดเห็น
6. หลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความรู้และความคิดใหม่ๆตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้	3.74	0.94	มาก	5

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ในด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่ และอุปกรณ์ประกอบการใช้ ($\bar{X} = 4.25$) และควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้งกับ การใช้สื่อต้องใช้เวลาให้เหมาะสมกับเวลา ($\bar{X} = 4.08$) และก่อนใช้สื่อควรชี้แจงความสำคัญของสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน ($\bar{X} = 3.89$) ลำดับสุดท้าย คือ หลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความรู้และความคิดใหม่ๆตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน ด้าน การวัดผลและประเมินผล

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับความ คิดเห็น
1. เป็นการประเมินที่กรทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถ ทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียนบ้านและชุมชน	3.93	0.87	มาก	3
2. เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรม แสดงออกมาจริงๆ	3.89	0.89	มาก	7
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัดและ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้- เรียน	3.90	0.86	มาก	6
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน	3.82	0.82	มาก	8
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็น ชีวิตจริง	4.05	0.72	มาก	1
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บ ข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่าง ต่อเนื่อง	3.90	0.83	มาก	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนนักศึกษา (N = 227)			
	ค่าคะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับความ คิดเห็น
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียน สร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการบูรณาการ ความรู้ ความสามารถหลายๆด้านของ ผู้เรียน	3.98	0.81	มาก	3
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิด ระดับสูง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์	3.58	1.02	มาก	9
9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการ ชื่นชมส่งเสริม และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ เรียนอย่างมีความสุข	4.03	0.88	มาก	2
10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง	3.95	0.93	มาก	4

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 ในด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$) โดยลำดับแรก คือ ตั้งอยู่พื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชมส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.03$) เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆด้านของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.98$) ลำดับสุดท้าย คือ เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ($\bar{X} = 3.58$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 วิจัยรณผล

จากการศึกษาสภาพทั่วไป ของนักศึกษาคณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18 – 23 ปี และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวนมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาเป็นจำนวนเกินครึ่งอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.00 นักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือ ศาสนาพุทธ ผู้ปกครองเกินครึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จึงเห็นได้ว่าอาชีพของผู้ปกครองมีส่วนช่วยสนับสนุนต่อการตัดสินใจเลือกเข้ามาเรียนในสายอาชีพเกษตร เพื่อจะได้นำความรู้เทคนิคใหม่ๆ มาพัฒนาอาชีพของผู้ปกครอง และท้องถิ่นของนักศึกษาเองด้วย

จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาคณะวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านต่างๆ คือ

ด้านบทบาทครู จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านบทบาทครูในระดับมีมาก 17 รายการ คือ เป็นผู้ประเมินโดยประเมินผลเป็นระยะ ๆ ประเมินกระบวนการ พฤติกรรมการค้นหาคำรู้และผลงานซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ หรือผลงานเป็นแหล่งข้อมูลหรือความรู้ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรึกษาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสมผสานระหว่างวิชาในหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและให้เวลาในการคิดอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการมากกว่าเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระ เป็นผู้ชี้แนะ คอยชี้แนะ สนับสนุนให้ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด เป็นผู้นำเสนอ เช่น นำเสนอประเด็นปัญหาเหตุการณ์ในเรื่องที่จะสอน เป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการกระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้จัดบรรยากาศในการเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม วางแผนร่วมกับผู้เรียนในเรื่องจุดประสงค์ รูปแบบลักษณะของกิจกรรม ควรมีการส่งเสริมการคิดโดยวิธีการหลากหลาย ให้ผู้เรียนสะท้อนผลหรือความคิดในการเรียนรู้เป็นผู้กระตุ้นจูงใจ โดยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ วิพากษ์ วิจัยรณ ข้อดีข้อด้อย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมการเรียนและเป็นผู้สังเกต โดยให้ผู้เรียนขณะที่ตอบคำถาม ทำกิจกรรม รวมทั้งพฤติกรรมซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการแบ่งกลุ่มจะทำให้ นักศึกษามีความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการทำงานร่วมกันเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานในอนาคตหลังจากที่จบการศึกษาไปแล้ว ซึ่งมีความ สอดคล้องกับ รมณีย์ อาภาภิรม (2534 :74) ได้กล่าวถึงครูเกษตรนอกจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตรียมการสอนได้ ยังต้องค้นคว้าเทคนิคอื่น ๆ อีกมากที่ช่วยในการสอนวิชาเกษตรประสบความสำเร็จ เช่น ผู้นำเข้าสู่บทเรียนก่อนสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับบทเรียน พร้อมทั้งควรมีเอกราชประกอบการสอนด้วย และนอกจากนั้นผู้สอนควรมีเทคนิคที่ใช้ในการสอนต่าง ๆ ร่วมกันในการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีการบรรยายและบอกให้จด การบรรยายประกอบการสาธิต จากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ยังมีสิ่งที่สอนควรต้องทำเพื่อมีการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การสร้างบรรยากาศทั้งนอกและภายในห้องเรียนด้วย

ด้านบทบาทผู้เรียน จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากมี 10 รายการ คือ มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคมรวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม ในห้องเรียนและกับผู้สอน ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนานตื่นเต้นมีชีวิตชีวา และทำทายตลอดเวลา มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการคิดในทุกๆสถานการณ์ที่กำหนด ให้อย่างเป็นทางการเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง เรียนทั้งในห้องเรียนและในสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม มีความสามารถในการแก้ปัญหาคิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ ตอบคำถามสำคัญหรือคำถามหลัก ที่กำหนดจากประสบการณ์ของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องตามจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรนุช ศิริพุด (2531 : 32) ที่กล่าวไว้ว่า บทบาทผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนจะต้องพยายามปรับปรุงบทบาทของตนเองเท่าที่สามารถจะทำได้ ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ และครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ชาระ (2540 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ งานเกษตรของคณะสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยาหัตถรา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ใน 5 รายการคือ การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการใช้ ควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม ก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้ง การใช้สื่อต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา ก่อนใช้สื่อควรชี้แจงความสำคัญของสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน หลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความคิดใหม่ๆ ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ เพื่อช่วยในการสอนให้นักศึกษาได้เห็นจริงนอกเหนือจากที่ได้เรียนตามปกติให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจมาศ พึ่งบัว (2530 : เนื้อความย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ชลบุรี จากผลการวิจัยพบว่า ในการศึกษาจะประสบปัญหาต่างๆ เช่นกัน เช่น ด้านเทคนิควิธีการสอนในภาคทฤษฎี การนำเข้าสู่บทเรียน บอกจุดมุ่งหมายของการเรียนก่อนการเรียนทุกครั้ง สื่อการสอน เช่น สไลด์ วีดีโอ เทป ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการที่จะให้ความรู้แก่เด็กได้อย่างเต็มที่และทันต่อเหตุการณ์เสมอ

ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 10 รายการ คือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เน้นคุณภาพหลายๆ ด้านของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวรรณ ญาณพันธุ์ (2533:15) ที่กล่าวว่า แนวคิดในแง่ปรัชญาการศึกษาเกษตรว่า การศึกษาเกษตรต้องยึดแนวการเรียนโดยการปฏิบัติการปฏิบัติจริงเป็นการจัดเพื่อชุมชนและประชาชนควรมีส่วนร่วมในการด้วยเป็นกระบวนการแบบต่อเนื่อง และการศึกษาเกษตรจะต้องเป็นวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านเทคโนโลยีและสอดคล้องกับ มนัส สุวรรณพงษ์ (2531:17) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเกษตรกรรม เขตการศึกษา 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตร จากการวิจัย พบว่า มีรายละเอียดที่นักศึกษาต้องการในระดับมากดังต่อไปนี้ เนื้อหาวิชา สัตวบาล ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การฝึก

งานนอกสถานที่ การบรรยาย การสาธิต การใช้ของจริงในการปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์ต้องมีเพียงพอ และมีประสิทธิภาพสามารถประยุกต์ใช้ในท้องถิ่นได้ การใช้ของจริงในการวัดผลประเมินผลในภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังเสนอแนะว่า ควรเน้นทักษะด้านการปฏิบัติภายในและภายนอกสถานที่ที่มีการวางแผนใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับ ด้านบทบาทของครู ด้านบทบาทของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ประชากร คือ นักศึกษาระดับ ปวส.1 ปวส.2 ปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะวิทยาศาสตร์ ของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 249 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 227 ชุด (ร้อยละ 91.16) ผลการศึกษา พบว่า เพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกับนักศึกษาเพศหญิง คือ (ร้อยละ 48.9 และ ร้อยละ 49.4 ตามลำดับ) อายุ 18-23 ปี แยกเป็นนักศึกษาในระดับชั้น ปวส. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน (ร้อยละ 22.5) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 27.3) ระดับชั้น ปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 60 คน และระดับชั้นปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง) จำนวน 52 คน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 2.50-3.50 นักศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธจำนวน (ร้อยละ 90.9) รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 6.5) ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ทำนา (ร้อยละ 53.2) รองลงมาประกอบอาชีพทำสวน (ร้อยละ 13.9)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านบทบาทครู พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก 17 รายการ คือ เป็นผู้ประเมินโดยประเมินผลเป็นระยะๆ ประเมินกระบวนการพฤติกรรม การค้นหาความรู้และผลงานซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ และหรือผลงาน ($\bar{X} = 4.40$) เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรึกษาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ($\bar{X} = 4.16$) มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสมผสานระหว่างหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและใช้เวลาในการคิดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.07$) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.06$) เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการมากกว่าเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\bar{X} = 4.03$) เป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุนให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด
 ($\bar{X} = 3.97$) เป็นผู้นำเสนอ เช่น นำเสนอประเด็นปัญหาเหตุการณ์ในเรื่องที่จะสอน ($\bar{X} = 3.96$)
 เป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.92$) กระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียน
 อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.91$) เป็นผู้จัดบรรยากาศในการเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม
 ($\bar{X} = 3.90$) วางแผนร่วมกับผู้เรียนในเรื่องจุดประสงค์ รูปแบบลักษณะของกิจกรรม ($\bar{X} = 3.88$)
 ควรมีการส่งเสริมการคิดโดยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.84$) ให้ผู้เรียนสะท้อนผลหรือความคิด
 ในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.74$) เป็นผู้กระตุ้นใจ โดยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วม
 ในการเรียน ($\bar{X} = 3.73$) เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ วิพากษ์ วิจารณ์ ข้อดีข้อด้อย เพื่อให้ผู้
 เรียนพัฒนาปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมการเรียน ($\bar{X} = 3.67$) เป็นผู้สังเกต โดยสังเกตผู้เรียนขณะ
 ที่ตอบคำถาม ทำกิจกรรม รวมทั้งพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของผู้เรียน ตามลำดับ และอีก 1 รายการ
 ที่เหลือนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านบทบาท
 ของครูผู้สอน ในระดับปานกลาง คือ เตรียมคำถามหลักหรือคำถามสำคัญ เพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้
 เรียนวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.37$)

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านบทบาท
 ของผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านบทบาทของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก 10 รายการ
 คือ มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคม รวมทั้งมีมนุษย
 สัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม ในห้องเรียน และกับครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.20$) ทำงานด้วยความร่วมมือ
 ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจ และด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน ($\bar{X} = 4.14$)
 ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียน เป็นไปอย่างสนุกสนานตื่นเต้นมีชีวิตชีวา และทำทาย
 ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.11$) มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และความคิด ในทุกๆ
 สถานการณ์ที่กำหนด ให้อย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.03$) เรียนทั้ง
 ในห้องเรียนและในสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ($\bar{X} = 4.00$) มีความสามารถในการ
 แก้ไขปัญหาคิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.87$) ตอบคำถามสำคัญ หรือคำถามหลักที่
 กำหนดจากประสบการณ์ของตนเอง หรือประสบการณ์ในชีวิตจริง ($\bar{X} = 3.76$) สามารถสร้าง
 ความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
 ($\bar{X} = 3.73$) ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องตามจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
 ($\bar{X} = 3.68$) กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.66$)

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 รายการ

คือ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.23$) เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

($\bar{X} = 4.12$) เน้นกระบวนการควบคุมไปกับผลงานโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆที่ทำให้เกิดผลงาน ($\bar{X} = 4.05$) ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ($\bar{X} = 3.99$) และครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.61$)

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 6 รายการ คือ การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ ($\bar{X} = 4.45$) เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่ และอุปกรณ์ประกอบการใช้ ($\bar{X} = 4.25$) ควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.08$) การใช้สื่อต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา ($\bar{X} = 4.08$) และหลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความคิดใหม่ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ($\bar{X} = 3.74$)

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากมี 10 รายการ คือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.05$) ส่งเสริมปฏิบัติสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชมส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.03$) เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆ ด้านของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.98$) เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.95$) เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน ($\bar{X} = 3.93$) เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัดและให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.90$) ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.90$) เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ ($\bar{X} = 3.82$) เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ($\bar{X} = 3.58$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับตัวนักศึกษาและครูผู้สอนด้วย ในขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาทุกด้านพบว่าในทุก ๆ ด้านนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก และในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นความคิดเห็นให้ทั้งทางอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งระดับคณะ วิทยาเขต และสถาบัน พัฒนาการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาเอง ซึ่งในบางรายอาจจะมีข้อจำกัดในการจัดการ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ตัวนักศึกษาจะต้องปรับตัวให้สามารถที่จะศึกษาหาความรู้ให้ได้มากที่สุด เมื่อเข้ามาศึกษาในคณะ วิทยาเขต สถาบัน โดยพยายามตั้งใจเรียน แสวงหาความรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมทั้งหมดที่สามารถเข้าร่วมได้ตามนัด เทคโนโลยีที่มี นักศึกษาก็สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีที่จำกัด และนอกจากนี้นักศึกษาจำเป็นต้องให้ความร่วมมือแก่อาจารย์ผู้สอน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์สูงสุดยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ ในขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในทุกด้านทั้งในระดับมากและระดับปานกลาง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตื่นตัวในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งวิทยาการใหม่ ๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ ซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดมากมาย แต่สิ่งสำคัญ ความมีจิตวิญญาณของความเป็นครู และหน้าที่ของครูผู้สร้างศิษย์ที่มีความรู้ความสามารถและมีความดีสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขนั้น เป็นหน้าที่สำคัญอันยิ่งใหญ่ที่สุดของอาจารย์ ดังนั้นสิ่งที่สามารถทำได้ คือ การเปิดโอกาสให้ตัวเองได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาอบรม แสวงหาความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มเติมตลอดเวลา รวมทั้งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาจารย์ให้สูงมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

5.2.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในทุกด้านมีทั้งระดับมาก และระดับปานกลาง ซึ่งทุกรายการมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ถึงแม้

ทางสถาบันมีข้อจำกัดมากมาย แต่หากสามารถจัดได้อย่างพอเพียงแล้ว และผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป และยังส่งผลต่อบัณฑิตทุกระดับของสถาบันทั้งในเชิงวิชาการ และประสบการณ์ในการฝึกงาน การทำงานเพื่อส่วนรวม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและความดี ตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่อย่างแน่นอน

5.2.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับนักศึกษาในคณะวิชาอื่น ที่มีชื่อเสียงสัตวศาสตร์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ
2. การทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่น่าสนใจให้แน่ชัด และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำเพื่อจะทำงานวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ให้เร็วขึ้นและมีระบบการทำงานดีขึ้น และแบบสอบถามไม่ควรมากเกินไป เพราะถ้ามีจำนวนมากอาจจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงเท่าที่ควร

บรรณานุกรม

- ไกรนุช ศิริพล. 2530. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนิยมวิทยา (แผนกการพิมพ์). 188 น.
- โกวิท เขมมณี. 2540. “เพิ่มสะสมงาน(Portfolio)” ผ่านเบญจเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. 88 น.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. กระบวนการพัฒนาเพิ่มสะสมงานของนักเรียน (Portfolio Development). (เอกสารอัดสำเนา).
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2525. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 279 น.
- ทิตนา เขมมณี. 2541. “การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA” ใน วารสารหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2541. 79 น.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์. 2541. การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศก์ภายในแบบสอบถาม การสังเกตการสอนในชั้นเรียนของโรงเรียนกุลสตรีเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 139 น.
- เบญจมาศ พึ่งบัว. 2530. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี. ปัญหาพิเศษ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 69 น.
- ประคอง วรรณสูตร. 2528. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 344 น.
- ประเวส วะสี. 2543. ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : เพื่อนคิด. 138 น.
- พรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : กรวุฒิการพิมพ์. 226 น.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. 2538. หลักการสอน. ภาควิชาหลักสูตรการสอนคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสวนดุสิต. 89 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มนัส สุวรรณพงษ์. 2531. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเกษตรกรรมเขตการศึกษา 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 219 น.
- รมณีย์ อภาภิรม. 2540. วิธีการวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ : โครงการตำราศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 189 น.
- ลัดดา ศิลาน้อยและคณะ. 2544. การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้วิชาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: 76 น.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลิเพรส จำกัด. 188 น.
- วิชาดา สีนประจักษ์ผล. 2540. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. (เอกสารอัดสำเนา)
- วีรวรรณ ญาณพันธุ์. 2535. เอกสารประกอบคำบรรยายหลักการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เค. ยู. จำกัด. 199 น.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. 2543. ปรัชญาการศึกษาและปรัชญาการศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 299 น.
- สุกัญญา รัตนวารักษ์. 2538. คุณสมบัติครูเกษตรตามความต้องการของนักเรียนโรงเรียนพรตพิทยพยัต. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 47 น.
- สุมาลี ชาระ. 2540. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติงานของคณะสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หนองปรือ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 86 น.
- สุมิตร คุณากร. 2534. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 235 น.
- โสภณ บำรุงสงฆ์ และสมหวัง ไตรตันวงศ์. 2532. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยานนท์. 236 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมพร จีรุ่งเรืองกลกิจ. 2543. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ในวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี.
ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
73 น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.
กรุงเทพฯ: ไอลีเอสแควร์. 170 น.
- (_____.) 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์. กรุงเทพฯ. 19 น.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2540. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 185 น.
- Apel,V. and Comozzi,F. 1987. Effective Teaching Methods. Columbus, OH : Merrill. 198 p. อ้าง
โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. กระบวนการพัฒนาเพิ่มสะสมงานของ
นักเรียน (Portfolio Development). (เอกสารยึดสำเนา)
- Bigg,E. 1994.Investigational Methods. In shulman, Lee and Evan R. Keislak (eds). 249 p. อ้าง โดย
สิริกัลยา สิงหิมาตร. 2544. ประสิทธิผลของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชวนพิมพ์. 310 น.
- Dececco, P. 1968. The Psychology of learning and Instruction: Education Psychology. New
Jersey: Prentic-Hall, Inc. 265 p.อ้าง โดย ชีระ รุญเจริญ. 2534. จิตวิทยาการศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เค.เค.ยู จำกัด. 210 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศษ 0524.04/ 0476

52

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๖ มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546”

ด้วย นางสาวปรียาพร อนุรักษ์ นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546” ในกรณี ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติหงศ์ มะโน)

รักษาการรองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3699, 6072

โทรสาร 0-2326-4324

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๖ มกราคม ๒๕๔๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตจันทบุรี ปีการศึกษา 2546

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอบถาม
ในประเด็นต่างๆดังนี้
 - ด้านบทบาทของครู
 - ด้านบทบาทของผู้เรียน
 - ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน
 - ด้านการวัดผลและประเมินผล
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
2. กรุณาอ่านข้อคำถามแต่ละข้อให้ละเอียดและกรุณาตอบคำถามทุกข้อ การเว้นไม่ตอบคำถาม
ข้อใดข้อหนึ่งจะส่งผลให้แบบสอบถามนี้ไม่สมบูรณ์
 3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์
อย่างยิ่งต่องานวิจัย และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
 4. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลของท่านไปใช้ประกอบการวิจัยเท่านั้น โดยประมวลผลในภาพรวมและ
ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

นางสาวปริยาพร อนุรักษ์
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ [] และเติม / หรือเขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ระหว่าง 18-20 ปี

[] 21-23 ปี

[] 24 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาปัจจุบัน

[] ปวส. 1

[] ปริญญาตรี 4 ปี

[] ปวส. 2

[] ปริญญาตรี 2 ปี (ต่อเนื่อง)

4. ระดับคะแนนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา.....

5. ศาสนา

[] พุทธ

[] คริสต์

[] อิสลาม

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพของผู้ปกครอง

[] รับราชการ

[] พนักงานบริษัทเอกชน

[] รัฐวิสาหกิจ

[] ค้าขาย

[] ประมง

[] ทำสวน

[] ทำไร่

[] ทำนา

[] รับจ้าง

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

[] ธุรกิจส่วนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาคณะวิชา
สัตวศาสตร์ 55

“การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child-centered)” หมายถึง การจัดการเรียน
การสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดไว้ให้มากที่สุด ทั้งทางด้าน
ร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสภาพ
แวดล้อม ฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มและกระบวนการทำงานที่สำคัญ สร้างความรู้ด้วยตนเองและสรุป
ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของท่าน โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็น	5	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับความคิดเห็น	4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น	3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น	2	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
ระดับความคิดเห็น	1	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านบทบาทของครูผู้สอน					
1. วางแผนร่วมกับผู้เรียนในเรื่องจุดประสงค์ รูปแบบและลักษณะของกิจกรรม
2. ให้ผู้เรียนสะท้อนผลหรือความคิดในการเรียนรู้
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและให้เวลาในการคิดอย่างสม่ำเสมอ
4. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
5. เป็นผู้จัดบรรยากาศในการเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม
6. กระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
7. ควรมีการส่งเสริมการคิดโดยวิธีการที่หลากหลาย
8. มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือผสมผสานระหว่างวิชาในหลักสูตร
9. เตรียมคำถามหลักหรือคำถามสำคัญเพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติ
10. เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ที่ให้ผู้เรียนซักถาม ปรึกษาเพื่อค้นคว้าหาความรู้
11. เป็นผู้นำเสนอ เช่น นำเสนอประเด็น ปัญหา เหตุการณ์ในเรื่องที่จะสอน
12. เป็นผู้สังเกต โดยสังเกตผู้เรียนขณะที่ตอบคำถาม ถามคำถาม ทำกิจกรรม รวมทั้งพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของผู้เรียน
13. เป็นผู้กระตุ้นจิตใจ โดยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
14. เป็นผู้เสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
15. เป็นผู้ชี้แนะ คอยชี้แนะ สนับสนุนให้ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด
16. เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการมากกว่าเนื้อเรื่อง หรือเนื้อหาสาระ
17. เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ วิพากษ์ วิจักษ์ ข้อดีข้อด้อย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมการเรียน
18. เป็นผู้ประเมิน โดยประเมินผลเป็นระยะๆ ประเมินกระบวนการ พฤติกรรมการค้นหาความรู้ และผลงาน ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ และ/หรือผลงาน
ด้านบทบาทของผู้เรียน					
1. มีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการคิด ในทุกๆสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง
2. ศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องตามจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
3. ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้การเรียน เป็นไปอย่างสนุกสนาน ตื่นเต้นมีชีวิตชีวาและทำ ทายตลอดเวลา
4. เรียนทั้งในห้องเรียนและในสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วม อย่างแท้จริง
6. ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่ หรือกลุ่ม ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ ดีต่อกัน
7. ตอบคำถามสำคัญ หรือคำถามหลัก ที่กำหนด จากประสบการณ์ของตนเอง หรือประสบการณ์ ในชีวิตจริง
8. มีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่ง ใหม่ที่เป็นประโยชน์
9. มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะทางสังคมรวมทั้งมีมนุษย- สัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม ในห้องเรียนและกับ ผู้สอน
10. สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียน รู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่ง กันและกัน
3. ครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่ง เสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน
5. เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอน					
1. ควรมีการตรวจสอบและศึกษารายละเอียดของสื่อว่ามีวัตถุประสงค์เหมาะสมก่อนนำมาใช้ในการสอนทุกครั้ง
2. เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการใช้
3. ก่อนใช้สื่อควรชี้แจงความสำคัญของสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน
4. การใช้สื่อต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา
5. การใช้สื่อต้องใช้อย่างคล่องแคล่วและชำนาญ
6. หลังจากการใช้สื่อมีการทบทวนและสำรวจ ผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และความคิดใหม่ๆ ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้
ด้านการวัดผลและประเมินผล					
1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสถาน-การณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน
2. เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆ ด้านของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์
9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ⁶¹

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวปรียาพร อนุรักษ์

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้